

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

2004

Julkaistu Helsingissä 14 päivänä heinäkuuta 2004

N:o 629—634

SISÄLLYS

N:o		Sivu
629	Laki ajopiirturikorttien myöntämisen järjestämisestä	1783
630	Laki Ajoneuvohallintokeskuksesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta	1788
631	Tasavallan presidentin asetus Euroopan Avaruusjärjestöä koskevan yleissopimuksen sopimuspuolten ja Euroopan Avaruusjärjestön välillä turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamisesta ja vaihdosta tehdyn yleissopimuksen voimaansaattamisesta ja yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain voimaantulosta	1789
632	Tasavallan presidentin asetus Saksan kanssa turvallisuusluokitellun tiedon vastavuoroisesta suojaamisesta tehdyn sopimuksen voimaansaattamisesta ja sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain voimaantulosta	1790
633	Valtioneuvoston asetus alusten lastauksen ja purkamisen työturvallisuudesta	1791
634	Valtioneuvoston asetus henkilönostoista nosturilla ja haarukkatrukilla annetun valtioneuvoston päätöksen 2 §:n muuttamisesta	1798

N:o 629

Laki

ajopiirturikorttien myöntämisen järjestämisestä

Annettu Naantalissa 9 päivänä heinäkuuta 2004

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain tarkoitus

Tämän lain tavoitteena on järjestää tieliikenteen valvontalaitteista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3821/85 mukaisten korjaamo-, kuljettaja-, yritys- ja valvontakort-

tien myöntäminen, tilaaminen ja jakelu sekä niihin liittyvät julkiset hallintotehtävät.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *ajopiirturikorteilla* 1 §:ssä tarkoitettuja korjaamo-, kuljettaja-, yritys- ja valvontakortteja;
- 2) *ajopiirturikorttien myöntämisellä* ajopiirturikorttien myöntämiseen, tilaamiseen ja jakeluun liittyviä julkisia hallintotehtäviä;

HE 38/2004
LiVM 10/2004
EV 59/2004

3) *ajopiirturikorttien myöntäjällä* julkista tai yksityistä tahoaa, jonka kanssa Ajoneuvohallintokeskus on tehnyt myöntämistä koskevan sopimuksen.

3 §

Toimivaltainen viranomainen

Ajopiirturikorttien myöntämisestä ja peruuttamisesta sekä 1 §:ssä mainitun neuvoston asetuksen 12 artiklan 3 kohdan mukaisten ilmoitusten tekemisestä komissiolle ja ajopiirturikortteja koskevasta tietojen vaihdosta Euroopan unionin jäsenvaltioiden ja Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden toimivaltaisten viranomaisten kesken vastaa Suomessa Ajoneuvohallintokeskus. Ajoneuvohallintokeskus toimii myös ajopiirturikortteihin liitettävien varmenteiden kansallisena varmentajana.

4 §

Ajopiirturikorttien myöntäminen ja peruuttaminen

Ajoneuvohallintokeskus vastaa ajopiirturikorttien myöntämisestä Suomessa. Se voi tehdä sopimuksen kuljettaja- ja yrityskorttien myöntämisen siirtämisestä julkisen tai yksityisen tahon kanssa näiden hoidettavaksi.

Päätöksen ajopiirturikortin peruuttamisesta tekee Ajoneuvohallintokeskus.

2 luku

Ajopiirturikorttien myöntäminen Ajoneuvohallintokeskuksen kanssa tehtävällä sopimuksella

5 §

Ajopiirturikorttien myöntämistä koskeva sopimus

Edellä 4 §:n 1 momentissa tarkoitetuilla sopimuksilla on järjestettävä ajopiirturikorttien myöntäminen siten, että palveluiden laatu, yhdenmukaisuus ja saatavuus turvataan eri puolilla maata.

Ajopiirturikorttien myöntämistä koskevassa sopimuksessa on sovittava:

1) alueesta, jolla ajopiirturikorttien myöntäjällä on yksinoikeus ajopiirturikorttien myöntämiseen;

2) toimialueella sijaitsevien toimipaikkojen vähimmäismäärästä ja sijainnista paikkakuntakohtaisesti sekä palveluajoista;

3) ajopiirturikorttien myöntämiseen sisältyvien tehtävien asianmukaisen hoitamisen ja siinä tarvittavan henkilöstön riittävän ammattitaidon varmistamiseksi noudatettavasta menettelystä;

4) ajoneuvoliikennerekisterin käyttämisessä ja tietojen tallettamisessa noudatettavasta menettelystä sekä palvelun tuottajalta edellytettävän tietosuojan ja tietoturvan osoittamisesta;

5) ajopiirturikorttipalveluihin liittyvien asiakirjojen säilyttämisestä ja arkistoinnista;

6) ajopiirturikorttimaksujen perimisessä ja tilittämisessä Ajoneuvohallintokeskukselle noudatettavasta menettelystä;

7) korvauksesta, jonka Ajoneuvohallintokeskus suorittaa palvelun tuottajalle ja sen suorittamistavasta; sekä

8) sopimuskaudesta, toiminnan aloittamisesta ja sopimuksen päättymisestä kesken sopimuskauden.

Ajopiirturikorttien myöntäminen voidaan yhdistää muuhun Ajoneuvohallintokeskuksen hankkimaan palveluun.

Ajopiirturikorttien myöntämistä koskeva sopimus tehdään vähintään kolmeksi ja enintään viideksi vuodeksi.

6 §

Ajopiirturikorttien myöntäjänä toimimisen yleiset edellytykset

Ajopiirturikorttien myöntäjän on oltava luotettava, asiantunteva, riippumaton ja vakavarainen. Palvelun tuottajan on varmistettava toiminnan riittävän korkea laatu ja asiakkaiden yhdenvertainen kohtelu.

Ajopiirturikorttien myöntäjällä on oltava tehtävän hoitamisen kannalta riittävä henkilökunta, soveltuvat toimitilat sekä riittävät tietoliikenneyhteydet ja tietojärjestelmän taso.

Ajopiirturikorttien myöntäjän on huolehdittava asianmukaisesti tietosuojasta.

7 §

Ajopiirturikorttien myöntäjän luotettavuuden arviointi

Ajopiirturikorttien myöntäjää voidaan pitää luotettavana, jos myöntäjä tai sen hallituksen tai hallintoneuvoston jäsen tai varajäsen, toimitusjohtaja, avoimen yhtiön yhtiömies tai kommandiittiyhtiön vastuunalainen yhtiömies taikka muussa määräävässä asemassa oleva ei ole toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton ajopiirturikorttipalvelun harjoittajaksi.

Ajopiirturikorttien myöntäjää ei ainakaan voi pitää 1 momentissa tarkoitettulla tavalla luotettavana, jos joku siinä mainittu taho on tuomittu rangaistukseen ajo- ja lepoaikojen noudattamista, ajoneuvojen rekisteröintiä, katsastusta, kuljettajantutkintotoimintaa, liikenteen harjoittamista, kirjanpitoa, verotusta tai varainhallintaa koskevien säännösten rikkomisesta ja rikos osoittaa myöntäjän olevan ilmeisen sopimaton myöntämään ajopiirturikortteja.

8 §

Ajopiirturikorttien myöntäjän riippumattomuuden arviointi

Ajopiirturikorttien myöntäjä, sen palveluksessa oleva tai palvelun tuottajaan muutoin riippuvuussuhteessa oleva ei saa harjoittaa kuljetuksia, joihin sovelletaan tieliikenteen sosiaalilainsäädännön yhdenmukaistamisesta annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 3820/85.

Ajopiirturikorttien myöntäjä ei saa myöskään olla kaupallisesti, taloudellisesti tai muuten riippuvuussuhteessa 1 momentissa tarkoitettuja kuljetuksia harjoittavaan yhtiöön tai tällaista toimintaa harjoittavien muodostamaan yhteisöön, säätiöön tai julkisoikeudelliseen laitokseen.

9 §

Eräiden viranomaistoimintaa koskevien säästösten noudattaminen

Ajopiirturikorttien myöntämisessä on asiakirjojen julkisuudesta voimassa, mitä viran-

omaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, ja asiakirjojen arkistoinnista, mitä arkistolaisissa (831/1994) säädetään.

Ajopiirturikorttien myöntämisessä noudatetaan myös, mitä hyvän hallinnon perusteista ja hallintoasiassa noudatettavasta menettelystä samoin kuin suomen ja ruotsin sekä saamen kielen käyttämisestä viranomaisissa on voimassa.

10 §

Valvonta

Ajoneuvohallintokeskus valvoo ajopiirturikorttien myöntäjän toimintaa.

Ajopiirturikorttien myöntäjä on velvollinen salassapitosäännösten estämättä antamaan Ajoneuvohallintokeskukselle toiminnan valvonnassa tarvittavat tiedot. Palvelun tuottajan on viipymättä ilmoitettava Ajoneuvohallintokeskukselle sellaisista toimintaansa koskevista muutoksista, joilla voi olla olennaista vaikutusta ajopiirturikorttipalveluiden harjoittamiseen.

Ajoneuvohallintokeskuksella on oikeus tehdä tarkastuksia paikoissa, joissa ajopiirturikorttien myöntäjä harjoittaa toimintaansa. Tämän on lisäksi järjestettävä olosuhteet sellaisiksi, että tarkastus voidaan suorittaa asianmukaisesti. Tarkastusta ei saa suorittaa kotirauhan piiriin kuuluvassa paikassa.

Jos ajopiirturikorttien myöntäjä ei täytä 6—8 §:ssä säädettyjä edellytyksiä, kieltäytyy antamasta Ajoneuvohallintokeskukselle toiminnan valvonnassa tarvittavia tietoja, estää tai yrittää estää toimitilojen tarkastuksen tai rikkoo olennaisesti 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua sopimusta niin, että ajopiirturikorttien myöntämisen asianmukainen hoitaminen vaarantuu, Ajoneuvohallintokeskus voi välittömästi purkaa sopimuksen.

11 §

Henkilörekisteritiedot

Ajoneuvohallintokeskuksella on oikeus saada tarpeellisia tietoja rikosrekisteristä ja ajoneuvoliikennerekisteristä ajopiirturikortti-

en myöntämiselle asetettujen luotettavuusvaatimusten selvittämiseksi ja valvontaa varten. Tieto rikoksesta voidaan sopimuksen purkamisen perusteena luovuttaa ajopiirturikorttien myöntäjälle.

12 §

Salassapitovelvollisuus

Ajopiirturikorttien myöntäjä tai myöntäjän palveluksessa oleva ei saa ilmaista sivulliselle 7 §:ssä tarkoitetun luotettavuuden arvioinnin yhteydessä tietoonsa saamaansa mainitussa pykälässä tarkoitettua henkilön tekemää rikosta koskevaa tietoa, jonka Ajoneuvohallintokeskus on palvelun tuottajalle 11 §:n nojalla luovuttanut.

3 luku

Erinäiset säännökset

13 §

Oikaisun hakeminen ja muutoksenhaku

Ajopiirturikorttien myöntäjän ajopiirturikorttia koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Päätökseen saa vaatia oikaisua Ajoneuvohallintokeskukselta. Oikaisuvaatimus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätökseen on liitettävä oikaisuvaatimusosoitus.

Ajoneuvohallintokeskuksen oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen sekä sen tämän lain nojalla muutoin antamaan päätökseen haetaan muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Päätös, joka koskee ajopiirturikortin peruuttamista, voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta.

14 §

Virka-apu

Poliisi on velvollinen antamaan virka-apua tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi.

15 §

Rangaistussäännökset

Joka myöntää ajopiirturikortteja ilman Ajoneuvohallintokeskuksen kanssa tehtyä sopimusta, on tuomittava *laittomasta ajopiirturikorttien myöntämisestä* sakkoon tai enintään kuudeksi kuukaudeksi vankeuteen.

Ajopiirturikorttien myöntämisessä toimivaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä.

Virheellisestä rekisterimerkinnästä säädetään rangaistus rikoslain (39/1889) 16 luvun 7 §:ssä. Rangaistus 11 §:ssä tarkoitetun salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teko ole rangaistava 40 luvun 5 §:n mukaan.

16 §

Maksu ajopiirturikorteista

Ajopiirturikorteista peritään Ajoneuvohallintokeskukselle maksu valtion maksuperustelaisissa (150/1992) säädettyjen perusteiden mukaan.

17 §

Tarkemmat säännökset

Tarkemmat säännökset ajopiirturikorttien myöntämisestä ja Ajoneuvohallintokeskuksen 4 §:n 1 momentissa tarkoitetusta toiminnasta ajopiirturikorttipalveluiden järjestäjänä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

18 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2004.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Ensimmäinen 5 §:n 4 momentissa tarkoitettu sopimus voidaan tehdä kolmea vuotta

lyhyemmäksi ajaksi, jos se on tarpeen ajo-
piirturikorttien myöntämisen mahdolliseksi
myöhemmin tapahtuvaksi yhdistämiseksi

muuhun Ajoneuvohallintokeskuksen palvelu-
sopimukseen.

Naantalissa 9 päivänä heinäkuuta 2004

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ministeri *Tuula Haatainen*

N:o 630

L a k i

Ajoneuvohallintokeskuksesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Annettu Naantalissa 9 päivänä heinäkuuta 2004

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Ajoneuvohallintokeskuksesta 18 päivänä joulukuuta 1995 annetun lain (1592/1995) 2 §:n 1 momentin 15 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1103/2002, ja
lisätään 2 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on viimeksi mainitussa laissa, uusi 16 kohta, seuraavasti:

2 §

Tehtävät

3821/85 mukaisena toimivaltaisena viranomaisena, ei kuitenkaan 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna viranomaisena.

Ajoneuvohallintokeskuksen tehtävänä on:

15) edistää liikenneturvallisuuden parantamiseen ja tieliikenteen aiheuttamien ympäristöhaittojen vähentämiseen tähtävää tutkimustoimintaa; ja

16) toimia tieliikenteen valvontalaitteista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2004.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Naantalissa 9 päivänä heinäkuuta 2004

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ministeri *Tuula Haatainen*

N:o 631

Tasavallan presidentin asetus

Euroopan Avaruusjärjestöä koskevan yleissopimuksen sopimuspuolten ja Euroopan Avaruusjärjestön välillä turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamisesta ja vaihdosta tehdyn yleissopimuksen voimaansaattamisesta ja yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain voimaantulosta

Annettu Naantalissa 9 päivänä heinäkuuta 2004

Tasavallan presidentin päätöksen mukaisesti, joka on tehty oikeusministerin esittelystä, säädetään:

1 §

Euroopan Avaruusjärjestöä koskevan yleissopimuksen sopimuspuolten ja Euroopan Avaruusjärjestön välillä turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamisesta ja vaihdosta Pariisissa 19 päivänä elokuuta 2002 tehty yleissopimus, jonka eduskunta on hyväksynyt 21 päivänä kesäkuuta 2004 ja jonka tasavallan presidentti on ratifioinut 24 päivänä kesäkuuta 2004 ja jota koskeva ratifioimisasiakirja on talletettu Ranskan hallituksen huostaan 2 päivänä heinäkuuta 2004, tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2004 niin kuin siitä on sovittu.

2 §

Euroopan Avaruusjärjestöä koskevan yleis-

Naantalissa 9 päivänä heinäkuuta 2004

sopimuksen sopimuspuolten ja Euroopan Avaruusjärjestön välillä turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamisesta ja vaihdosta tehdyn yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta 24 päivänä kesäkuuta 2004 annettu laki (586/2004) tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2004.

3 §

Sopimuksen muut kuin lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat asetuksena voimassa.

4 §

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2004.

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Ministeri *Tuula Haatainen*

(Sopimusteksti on julkaistu Suomen säädöskokoelman sopimussarjan n:ossa 95/2004)

N:o 632

Tasavallan presidentin asetus

Saksan kanssa turvallisuusluokitellun tiedon vastavuoroisesta suojaamisesta tehdyn sopimuksen voimaansaattamisesta ja sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain voimaantulosta

Annettu Naantalissa 9 päivänä heinäkuuta 2004

Tasavallan presidentin päätöksen mukaisesti, joka on tehty oikeusministerin esittelystä, säädetään:

1 §

Suomen tasavallan ja Saksan liittotasavallan välillä turvallisuusluokitellun tiedon vastavuoroisesta suojaamisesta Helsingissä 25 päivänä helmikuuta 2004 tehty sopimus, jonka eduskunta on hyväksynyt 21 päivänä kesäkuuta 2004 ja jonka tasavallan presidentti on hyväksynyt 24 päivänä kesäkuuta 2004 ja jonka hyväksymisestä on ilmoitettu Saksan liittotasavallan hallitukselle 1 päivänä heinäkuuta 2004, tulee voimaan 16 päivänä heinäkuuta 2004 niin kuin siitä on sovittu.

2 §

Saksan kanssa turvallisuusluokitellun tiedon vastavuoroisesta suojaamisesta tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta 24 päivänä kesäkuuta 2004 annettu laki (587/2004) tulee voimaan 16 päivänä heinäkuuta 2004.

Naantalissa 9 päivänä heinäkuuta 2004

3 §

Sopimuksen muut kuin lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat asetuksena voimassa.

4 §

Tämä asetus tulee voimaan 16 päivänä heinäkuuta 2004.

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ministeri *Tuula Haatainen*

N:o 633

Valtioneuvoston asetus**alusten lastauksen ja purkamisen työturvallisuudesta**

Annettu Helsingissä 1 päivänä heinäkuuta 2004

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty sosiaali- ja terveysministeriön esittelystä, säädetään 23 päivänä elokuuta 2002 annetun työturvallisuuslain (738/2002) nojalla:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tätä asetusta sovelletaan alusten lastaukseen ja purkamiseen sekä tavaran käsittelyyn ja siihen välittömästi liittyvään työhön satamassa. Asetusta sovelletaan sataman haltijaan sekä aluksen omistajaan kuitenkin vain työturvallisuuslain (738/2002) 62 §:n 2 momentissa tarkoitetussa satamassa.

Työturvallisuudesta satamassa on lisäksi voimassa, mitä siitä säädetään valtioneuvoston päätöksessä työntekijäin suojelusta työssä esiintyvän melun aiheuttamilta vaaroilta ja haitoilta (1404/1993), valtioneuvoston päätöksessä henkilönsuojainten valinnasta ja käytöstä työssä (1407/1993), valtioneuvoston päätöksessä käsin tehtävistä nostoista ja siirroista työssä (1409/1993), valtioneuvoston päätöksessä työpaikkojen turvamerkeistä ja niiden käytöstä (976/1994), valtioneuvoston päätöksessä työssä käytettävien koneiden ja muiden työvälineiden hankinnasta, turvallisuudesta käytöstä ja tarkastamisesta (856/1998), valtioneuvoston päätöksessä henkilönostoista nosturilla ja haarukkatrukilla (793/1999), valtioneuvoston päätöksessä työntekijöille aiheutuvan suuronnettomuusvaaran torjunnasta (922/1999), valtioneuvoston asetuksessa kemiallisista tekijöistä työssä (715/2001), valtioneuvoston asetuksessa työpaikkojen turval-

lisuus- ja terveystaamimuksista (577/2003) ja muissa työturvallisuuslain nojalla annetuissa säädöksissä.

2 §

Sataman haltijan velvollisuudet

Sataman haltija huolehtii yleisestä työturvallisuussuunnittelusta ja järjestelystä sekä työolosuhteiden ja työympäristön yleisestä turvallisuudesta ja terveellisyydestä satamassa.

Sataman haltijan on työnantajien ja itenäisten työsuorittajien toimintojen yhteensovittamiseksi ja satamassa työskentelevien terveyden ja turvallisuuden varmistamiseksi selvitettävä ja arvioitava satama-alueen turvallisuus. Selvityksessä ja arvioinnissa on otettava huomioon muun satamassa tehtävän työn lastaukselle ja purkamiselle aiheuttama haitta ja vaarallisten aineiden säilyttämiseen liittyvät järjestelyt.

Sataman haltijan on tehtävä satamalle turvallisuusohjeet, jotka sisältävät kuvauksen yleisistä työturvallisuusperiaatteista ja satama-alueen liikennejärjestelyistä sekä menettelyohjeet hätä- ja vaaratilanteissa. Liikennejärjestelyt on suunniteltava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä sataman käyttäjien kanssa. Tarvittaessa satamaan on tehtävä erityiset liikenneohjeet.

Jos sataman toimintaan liittyy suuronnettomuuden vaara, on ohjeissa oltava ohjeet vaaran torjumisesta ja menettelytavoista on-

nettomuuden sattuessa. Turvallisuusohjeiden toimivuus on varmistettava tarvittaessa harjoituksilla.

3 §

Huolehtimisvelvollisuus

Työnantajan on työntekijöiden turvallisuudesta ja terveydestä huolehtiessaan noudatettava 2 §:ssä tarkoitettuja sataman haltijan antamia ohjeita. Itsenäisen työsuorittajan on noudatettava työssään sataman haltijan antamia turvallisuusohjeita.

Työhön liittyvien haitta- ja vaaratekijöiden selvittelyssä ja arvioinnissa on kiinnitettävä erityistä huomiota liikkumiseen, kulkuteihin, yksintyöskentelyyn ja vaarallisiin aineisiin.

4 §

Yhteisten työvaiheiden turvallisuus

Lastauksesta tai purkamisesta vastaavan työnantajan ja aluksen päällikön on yhdessä varmistettava, että kukin työvaihe voidaan tehdä turvallisesti ja että yhteydenpito ja tiedon kulku osapuolten kesken toimii riittävästi. Erityisesti on varmistettava, että menettelytavat keskeytys- ja hätätilanteissa ovat turvalliset ja että työvaiheiden muutoksista voidaan ilmoittaa välittömästi aluksen päällikölle. Tarvittaessa keskeiset työvaiheet ja menettelytavat merkitään tarkistuslistaan, jonka molemmat osapuolet varmentavat allekirjoituksellaan.

Lastaus- tai purkamistyön aikana ei saa tehdä muuta työtä, joka aiheuttaa työympäristöön voimakasta melua, pölyä, kaasua tai muuta vastaavaa haittaa.

5 §

Alkutarkastus aluksella

Lastaus- ja purkamistyön työnantajan on ennen työn aloittamista omalta osaltaan tarkastettava, että aluksen kulkutiet, hätäkulkutiet, työskentelypaikat ja tekniset laitteet ovat sellaisessa kunnossa, että työt voidaan tehdä turvallisesti. Kansainvälisten sopimusten mukaisesta todistuskirjasta tai muusta luotettavasta tarkastuspöytäkirjasta on selvitettävä,

että nostolaitteet on asianmukaisesti tarkastettu.

Samassa satamassa säännöllisesti käyvässä aluksessa tarkastus on tehtävä uudelleen, jos turvallisuuteen vaikuttavat tekijät ovat edellisen tarkastuksen jälkeen muuttuneet. Nostolaitteiden hallinta- ja valvontalaitteiden asianmukainen toimivuus ja luotettavuus on kuitenkin varmistettava ennen jokaista käyttöä.

Havaitut puutteet on ilmoitettava viipymättä aluksen päällikölle. Työtä ei saa aloittaa ennen kuin turvallisuutta vaarantavat puutteet on asianmukaisesti korjattu.

2 luku

Työntekoa koskevat säännökset

6 §

Merkinantaja ja näyttäjä

Jos nostolaitteen käyttäjä ei voi ohjauspai-kaltaan seurata taakkaa riittävästi, on käytettävä tarkoituksenmukaisia apuvälineitä tai merkinantajaa. Jokaista yhteen kytkemätöntä köyttä varten on oltava oma merkinantaja. Merkinantajan tehtävänä on avustaa nostolaitteen käyttäjää lastin siirrossa ja varoittaa muita henkilöitä taakan aiheuttamista vaaroista.

Kun siirtolaitteen kuljettajan näkyvyys ajosuuntaan on rajoittunut tai siirtolaitteen aiheuttamasta vaarasta on muusta syystä varoitettava, on siirtolaitteelle asetettava merkinantajaa vastaava näyttäjä.

Merkinantajalla ja näyttäjällä ei saa olla saman aikaisesti näitä tehtäviä haittaavia muita tehtäviä. Heidät on varustettava muista työntekijöistä selvästi erottuvalla tunnuksella.

7 §

Eriyiset pätevyysvaatimukset nosto- ja siirtolaitetyössä

Nostolaitteen käyttäjällä, siirtolaitteen kuljettajalla, merkinantajalla ja näyttäjällä on oltava hyvä näkö ja kuulo sekä riittävä ammattitaito.

Satamanosturin ja kansikoneen kuljettajalla on oltava asianmukainen alan ammattitutkinto tai sen soveltuva osa.

8 §

Useita työryhmiä työtilassa

Jos samassa luokkuaukeamassa tai työtilassa on useita työryhmiä, on työn ja työympäristön suunnittelulla varmistettava, että työryhmät voivat työskennellä aiheuttamatta vaaraa toisilleen.

Usean työryhmän työskennellessä samanaikaisesti luokkuaukeamassa, on yhtä työryhmää kohti oltava pituus suunnassa vapaata tilaa vähintään 3,5 metriä ja luokkuaukeaman vapaata leveyttä vähintään 5 metriä.

Useaa nostolaitetta käytettäessä on jokaiselle nostolaitteelle oltava luokkuaukeaman molemmissa päissä vähintään 3,5 metriä vapaata tilaa ja muualla luokkuaukeamassa vähintään 10 metriä vapaata tilaa. Luokkuaukeaman vapaan leveyden on oltava vähintään 5 metriä.

9 §

Henkilönosto

Sen estämättä, mitä henkilön nostamisesta tavarahissillä muualla kuin laissa säädetään, siirtolaitteen kuljettaja saa olla siirtolaitteessa, kun sitä nostetaan aluksen tavarahissillä.

10 §

Putoamisvaarallinen työ

Työskenneltäessä yli 1,5 metriä korkean lastin päällä tai muissa putoamisvaarallisissa olosuhteissa, on avoin reuna suojattava tai ehkäistävä putoamisvaara muulla tavoin.

Konttien päällä työskenneltäessä on käytettävä siirrettävää työtasoa, henkilönostokoria tai putoamissuojainta. Sääkannella yhden konttitason päälle siirtymiseen ja sieltä poistumiseen voidaan kuitenkin käyttää asianmukaisia yläpäästä tuettuja tikkaita.

Suurlavojen, lauttavaunujen ja vastaavien laitteiden kuormansidontaa varten on oltava lujarakenteiset turvallisilla kulkuteilla, kai-teilla, suojaköysillä taikka suojaverkoilla varustetut työtasot.

3 luku

Työympäristö

11 §

Liikennejärjestelyt

Satama-alueen liikenne on suunniteltava ja järjestettävä turvallisesti. Liikenne ei saa aiheuttaa tarpeetonta vaaraa satamassa työtä tekeville. Asiaton liikenne satama-alueella on kiellettävä ja tarvittaessa estettävä.

Satama-alueella käytettäville ajoneuvoille on järjestettävä asianmukaiset ja turvalliset pysäköintialueet.

Ajoneuvojen ja työkoneiden liikenneväylät ja jalankulkutiet on merkittävä selvästi ja tarvittaessa erotettava toisistaan. Satamassa asioiville ajoneuvoille on järjestettävä mahdollisuuksien mukaan odotusalueet lastaus- ja purkausalueiden ulkopuolelle. Liikenne on pyrittävä järjestämään yksisuuntaiseksi ja risteyksiä välttäen.

12 §

Laiturit, varastot, kentät ja kulkutiet

Laiturit, varastot, kentät ja kulkutiet on pidettävä turvallisen työskentelyn edellyttämässä kunnossa. Erityisen raskaita tavaroita tai laitteita siirrettäessä on rakenteiden kestävyys varmistettava etukäteen.

Laiturin reunaan on jätettävä vähintään 1,2 metrin vapaa tila, jossa ei saa olla muita kiinteitä rakenteita kuin aluksen ja suojaverkon kiinnitykseen tarvittavat välineet.

Laiturilta alukseen johtava ajoluiska on suljettava näkyvällä ajoesteellä, silloin kun luiska ei ole käytössä.

13 §

Konttien käsittely- ja varastointialueet

Satamaan tai sataman osaan, jonka tavaraliikenne on pääosin konttiliikennettä, on rajattava ja selkeästi merkittävä konttien käsittely- ja varastointialue. Liikennejärjestelyissä ja työskentelyssä on otettava huomioon raskaiden ja suurten yksiköiden käsittelyyn liittyvät tekijät. Alueen työturvallisuus on

varmistettava valvonnalla, liikennejärjestelyillä tai muulla tehokkaalla tavalla.

Ulkopuolisten asiaton pääsy konttien käsittely- ja varastoalueelle on kiellettävä ja tarvittaessa estettävä kokonaan. Liikkuminen alueella on sallittu vain työnjohdon luvalla. Konttien autoon ja junaan kuormaamiseen ja purkamiseen on osoitettava selvästi merkityt alueet, joilla jalankulku on sallittu vain turvallisilla kulkuteilla.

Konttien käsittely- ja varastointialuetta koskevista muutoksista on ilmoitettava työntekijöille välittömästi.

14 §

Kulktie alukseen

Työntekijöillä on oltava turvallinen kulkutie alukseen ja sieltä poistumiseen. Kulktietä käytettäessä sen yli ei saa nostaa taakkoja. Kulktien alla on oltava asianmukaisesti kiinnitetty suojaverkko, joka ulottuu vähintään 2 metriä kulktien alapään molemmille puolille.

Jos aluksen kiinnitys sen sallii, on ro-ro aluksilta johdettava maihin erilliset laskuporaaat.

Aluksen kulkuteiden turvallisuuden ja luotettavuuden varmistamisesta säädetään 5 §:ssä.

15 §

Kulktie nostolaitteeseen

Laiturilla olevan nosturin ja muun nostolaitteen ohjaamoon on oltava turvallinen kulktie kaikissa niissä asennoissa, joissa kulktietä käytetään.

Jos aluksen nosturin ohjaamoon johtavia kulkuteitä ei voida turvallisesti käyttää nosturin kaikissa asennoissa, on nosturin ohjaamoon johdettava turvallinen kulktie merikuljetusasennossa ja asennossa, jossa nosturia pidetään laivan ulkopuolista lastinkäsittelylaitteistoa käytettäessä. Jos nosturin ohjaamoon johtavaa kulktietä saadaan käyttää vain edellä mainituissa asennoissa, on ohjaamoon pääsy muissa asennoissa estettävä. Ohjaamosta on päästävä turvallisesti poistumaan nosturin kaikissa asennoissa.

16 §

Nosturin ohjaamo

Nosturin ohjaamosta on oltava hyvä näkyvyys sen toiminta-alueelle. Erityisesti on huolehdittava, ettei ikkunaan muodostuva jää, vesi tai lika estä näkyvyyttä. Ohjaamon on tarvittaessa oltava lämmitettävä.

17 §

Merkinantajatasot

Jos sääkannen luukun kehys on niin korkea, ettei merkinantaja näe lastisuojan työskentelyalueelle, on luukun kehyksessä tai kannella oltava merkinantajia varten kiinteät tai kiinnitettävät tasot, jotka on tarvittaessa varustettava suojakaiteella.

18 §

Aluksen kiinnittäminen

Aluksen on oltava asianmukaisesti kiinnitetty. Kiinnitysköysien on oltava ehjät ja turvalliset käyttää.

Poistettaessa jäitä aluksen ja laiturin välistä potkureita käyttämällä, on laiturilla työskentelyssä noudatettava erityistä varovaisuutta.

Kiinnitykseen osallistuvien yhteistoiminta jäätä poistettaessa on varmistettava etukäteen.

19 §

Valaistus

Satama-alueella, kulkuteilla, aluksissa ja muissa työskentelypaikoissa on oltava riittävä ja sopiva valaistus.

Valaistus ei saa häikäistä tai aiheuttaa muuta haittaa työntekijän näkemiselle.

20 §

Ilmanvaihto

Lastinkäsittely- ja muissa työtiloissa on oltava riittävä ja tarkoituksenmukainen ilmanvaihto poistamaan terveydelle vaaralliset tai haitalliset aineet ja varmistamaan sen, että hengitysilmassa on riittävästi happea.

Jos on syytä epäillä, ettei tilassa ole riittävästi happea hengittämiseen tai siellä on räjähtäviä höyryjä tai kaasuja tai myrkytysvaara, tilaan ei saa mennä ilman asianmukaista suojavarustusta ennen kuin se on todettu turvallisiksi.

Ennen kuin jäähdytetyissä lastitiloissa ja muissa pienissä suljetuissa tiloissa käytetään polttomoottorikäyttöisiä työkoneita, on ilmanvaihdon tehokkuus varmistettava.

21 §

Varoitusvaatetus

Satama-alueen lastinkäsittely- ja liikennealueella työskenneltäessä ja liikuttaessa on käytettävää CE-merkittyä näkyvää varoitusvaatetusta.

22 §

Pelastusvälineet

Laiturilla on oltava vähintään 100 metrin välein oranssin värinen kelluvalla köydellä varustettu pelastusrenkas, yläpäästä kannatus- tuella varustetut tikkaat ja pyöreäkärkinen varrellinen haka. Lisäksi laiturin reunassa on oltava laiturille johtavia varoitusvärillä maalattuja kiinteitä tikkaita, joiden yläpäässä laiturilla on kädensija.

4 luku

Laiteturvallisuuden varmentaminen

23 §

Suurin sallittu kuorma

Ennen nostotyön alkua on tarkistettava, että nostolaitteessa, sen kuormauselimestä, nostolavassa ja nostoapuvälineessä sekä niiden kuormaa kantavissa osissa on selvästi näkyvä merkintä suurimmasta sallitusta kuormasta. Kertakäyttöisen nostoapuvälineen varmuuskertoimen on oltava vähintään neljä.

Jos työtä tehdään yhteen kytkettyjen puomien avulla, kuorma ei saa ylittää puolta nostokyvyltään pienemmän puomin suurimmasta sallitusta kuormasta, ellei puomeihin

ole erikseen merkitty yhteen kytkettyjen puomien suurinta sallittua kuormaa.

Sen estämättä, mitä siirtolaitteen suurimmasta sallitusta kuormasta ja käyttörajoituksista muualla kuin laissa säädetään, saadaan rautatievaunua siirtää trukilla tai muulla siirtolaitteella, jolla siirto voidaan tehdä turvallisesti.

24 §

Yhteisnostot

Yhteisnostoon saa käyttää enintään kahta nostolaitetta. Aluksen nostolaitteita saa käyttää yhteisnostoon vain, jos nostolaitteet on suunniteltu yhteisnostoon ja siitä on olemassa asianmukainen kaavio.

25 §

Nostoköysi

Köyttä saa käyttää nostamiseen tai laskeamiseen vain, jos se on tarkoitukseen sopiva ja virheetön. Teräsköyden valmistuksen yhteydessä tehdystä koetuksesta ja tarkastuksesta on oltava asianmukainen todistus.

Nosturia tai vintturia käytettäessä rummulalla on oltava aina vähintään kolme kierrosta köyttä.

26 §

Määräaikaistarkastukset

Satamassa vakituisesti käytettävälle nosturille on vähintään joka toisen määräaikaistarkastuksen yhteydessä tehtävä koekäyttö suurimmalla sallitulla kuormalla. Irtaimet nostoapuvälineet on tarkastettava silmämääräisesti vähintään joka kolmas kuukausi.

Lastin mukana kulkevat nostoapuvälineet on tarkastettava ennen jokaista käyttöä.

27 §

Purettuna tehtävät ja ainetta rikkomattomat tarkastukset

Ruostumiselle, kulumiselle ja väsymiselle alttiit nostolaitteiden kokoonpano-osat on purettava tarkastamista varten vähintään joka

viides vuosi, jollei niitä voida tarkastaa muuten luotettavasti. Tarvittaessa on käytettävä ainetta rikkomatonta tarkastusta. Konttilaitteet ja muut nosturin kuormauselimet on purettava osiin, joista niiden lujuus voidaan luotettavasti tarkistaa.

Lastipuomeihin kuuluvat välineet ja kokoonpano-osat on purettava tarkastusta varten osiin vähintään joka viides vuosi.

28 §

Nostolaitetarkastajan pätevyys

Satamassa käytettävien nostureiden tarkastukset tekee työssä käytettävien koneiden ja muiden työvälineiden hankinnasta, turvallisuudesta käytöstä ja tarkastuksesta annetun valtioneuvoston päätöksen 69 §:ssä tarkoitettu asiantuntijayhteisö. Aluksen nostolaitteiden määräaikaistarkastukset ja nostokyvyltään enintään 1 000 kilogramman nosturin ja alle 25 tonnimetrin kuormausnosturin tarkastukset voi tehdä myös edellä mainitun valtioneuvoston päätöksen 70 §:ssä tarkoitettu asiantuntija.

Nostoapuvälineet saa tarkastaa työnantajan tai aluksen päällikön valtuuttama laitteen rakenteeseen, käyttöön ja tarkastamiseen riittävästi perehtynyt henkilö. Tarkastajan on tunnettava teräsköysien sekä luonnon- ja keinokuituisten nostoapuvälineiden ominaisuudet ja hylkäämisperusteet.

5 luku

Vaaralliset aineet

29 §

Vaarallisen aineen käsittely

Vaarallisen aineen käsittelyssä ja säilyttämisessä on noudatettava erityistä huolellisuutta ja varovaisuutta. Ennen kuin työntekijä käsittelee vaarallista ainetta tai tekee työtä paikassa, jossa säilytetään tai on säilytetty vaarallista ainetta, on hänelle selvitettävä käsittelyyn liittyvät vaaratekijät ja suojaustoimenpiteet. Käsittelyssä on otettava huomioon päällysmerkinnöissä annetut ohjeet. Käsittely on kielletty ellei vaarallista ainetta ole pakattu ja merkitty asianmukaisesti.

Torjunta-ainetta sisältäväksi merkityt kontit ja kontit, joiden epäillään sisältävän torjunta-aineilla käsiteltyä lastia, on avattava ulkoilmassa ja tuuletettava ennen kuin konttiin mennään sisälle.

30 §

Vaarallisten aineiden säilytys

Vaarallisia aineita on säilytettävä asianmukaisissa tiloissa tai niille erikseen varatulla alueella. Säilytyksessä on erityisesti otettava huomioon aineiden yhteisvaikutus ja huolellinen erottelu säilytystilassa. Säilytystilassa on oltava hätäsuihku.

Vaarallisen aineen tilapäisessä säilytyksessä satama-alueella on otettava huomioon niiden kuljetusta koskevat säännökset.

31 §

Kirjallinen selvitys

Lähetäjän tai laivaajan on ennen vaarallisen aineen satama-alueelle toimittamista ja aluksen päällikön hyvissä ajoin ennen purkamistyön aloittamista annettava sataman haltijalle ja lastaus- ja purkamistyöstä vastaavalle työnantajalle kirjallinen selvitys vaarallisesta aineesta.

32 §

Kansainväliset merenkulun ohjeet

Vaarallisen aineen lastauksessa ja purkamisessa on otettava soveltuvin osin huomioon kansainvälisessä merenkulussa vakiintuneesti noudatettavat ohjeet.

Vaarallisen aineen käsittelyssä työpaikalla on oltava henkilö, jolla on käytettävissään ja joka tuntee kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) koodin mukaiset käsittely- ja hätätilanneohjeet.

6 luku

Erinäiset säännökset

33 §

Todistuskirja ja tarkastuspöytäkirja

Alusten nostolaitteiden ja lastin mukana

kulkevien nostoapuvälineiden tarkastuksesta annetaan kansainvälisten sopimusten mukainen todistuskirja. Turvallisuuden arvioinnissa käytettävän todistuskirjan on oltava luotettava ja asianmukaisesti varmennettu.

Todistuskirjaan tai muuhun nostolaitteen tarkastuspöytäkirjaan on merkittävä tarkastaja, tarkastuksen johtopäätökset ja koekuormituksessa käytetty suurin kuormitus.

34 §

Poikkeuslupa

Asianomainen työsuojeluviranomainen voi erityisistä syistä yksittäistapauksissa myöntää poikkeuksia tämän asetuksen säännöksistä

Helsingissä 1 päivänä heinäkuuta 2004

Sosiaali- ja terveysministeri *Sinikka Mönkäre*

edellyttäen, että työntekijöiden turvallisuus on muilla toimenpiteillä varmistettu.

35 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2005.

Tällä asetuksella kumotaan alusten lastauksessa ja purkamisessa noudatettavista järjestysohjeista 28 päivänä marraskuuta 1985 annettu valtioneuvoston päätös (915/1985) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen ja alusten lastauksessa ja purkamisessa noudatettavien järjestysohjeiden soveltamisesta eräisiin satamiin 18 päivänä syyskuuta 1986 annettu valtioneuvoston päätös (682/1986).

Vanhempi hallitussihteeri Antti Posio

N:o 634

Valtioneuvoston asetus

henkilönostoista nosturilla ja haarukkatrukilla annetun valtioneuvoston päätöksen 2 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 1 päivänä heinäkuuta 2004

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty sosiaali- ja terveysministeriön esittelystä,

muutetaan henkilönostoista nosturilla ja haarukkatrukilla heinäkuun 8 päivänä 1999 annetun valtioneuvoston päätöksen (793/1999) 2 § seuraavasti:

2 §

Soveltaminen

työssä, johon sovelletaan työturvallisuuslakia (728/2002).

Tätä päätöstä sovelletaan nostettaessa henkilöitä tavaroiden nostamiseen suunnitellulla ja valmistetulla nosturilla ja haarukkatrukilla

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2005.

Helsingissä 1 päivänä heinäkuuta 2004

Sosiaali- ja terveysministeri *Sinikka Mönkäre*

Vanhempi hallitussihteeri Antti Posio